

**2021–2022 M. M. LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO III SRAUTO
UŽDUOTIES MOKINIŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA**

TEKSTO SUVOKIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 12)

Pastabos:

1. Atsakymai į atvirouosius klausimus gali būti formuluojami kitais žodžiais.
2. Atsakymai, vertinami rankiniu būdu mokiniui testą atlikus elektroninėje užduočių atlikimo sistemoje, vertinimo instrukcijoje yra paryškinti.

Kl. Nr.	Galimi atsakymai	Taškai	Vertinimo pagrindimas
I tekstas			
1.	Tikisi, kad aprašys jo gyvenimą knygoje.	1	Pasirinktas tinkamas atsakymas.
		0	Pasirinktas netinkamas atsakymas / neatsakyta.
2.	Frazeologizmas	1	Pasirinktas tinkamas atsakymas.
		0	Pasirinktas netinkamas atsakymas / neatsakyta.
3.	Apsvarsto / apmąsto / apgalvoja / įvertina / susimąsto / atsargiai renkasi žodžius ir pan.	1	Paaiškinta teisingai.
		0	Paaiškinta neteisingai / nepaaiškinta.
4.	Kuprelis yra optimistas / pozityviai (teigiamai) žvelgiantis į gyvenimą / stiprios dvasios žmogus , nes nesusitaiko su sunkumais / likimu / ne tik svajoja, bet ir siekia savo svajones įgyvendinti / ir pan.	2	Išsakyta pagrįsta nuomonė apie veikėją ir paaiškinta remiantis abiem pateiktomis citatomis.
		1	Išsakyta pagrįsta nuomonė apie veikėją, remiantis viena iš pateiktų citatų. / Išsakyta pagrįsta nuomonė, tačiau nepaaiškinta remiantis citatomis.
		0	Atsakyta neteisingai / neatsakyta.
5.	Jo namus puošė knygų spinta, nors knygų tais laikais buvo sunku gauti.	1	Pasirinktas tinkamas atsakymas.
		0	Pasirinktas netinkamas atsakymas / neatsakyta.
II tekstas			
6.	Kodėl žmogui būtina pasiekti tobulybę?	1	Pasirinktas tinkamas atsakymas.
		0	Pasirinktas netinkamas atsakymas / neatsakyta.

Kl. Nr.	Galimi atsakymai	Taškai	Vertinimo pagrindimas
7.	Neverta eikvoti jėgų tam, ko negalima pakeisti. / Reikia pasinaudoti galimybėmis ir savo talentais.	1	Tinkamai paaiškinta mintis, paisant jos autoriaus nuostatų.
		0	Netinkamai paaiškinta mintis / neatsakyta.
Bendrieji klausimai			
8.	Taip, nes abu yra įdomios ir stiprios asmenybės. Kuprelis visą gyvenimą siekė savo svajonių / kovojo su sunkumais / ir pan. Nikas Vujičičius nepaisydamas savo negalios demonstruoja stiprybę / įkvepia kitus / ir pan. Ne, nes abu... (tinkami visi logiški mokinio argumentai).	4	Pritarta arba nepritarta teiginiui. Argumentuojama tinkamai, remiantis abiem tekstais. Parašytas rišlus ne trumpesnis nei trijų sakinių ir kalbos požiūriu taisyklingas tekstas.
		3	Pritarta arba nepritarta teiginiui. Argumentuojama tinkamai, remiantis abiem tekstais. Parašytas rišlus ne trumpesnis nei trijų sakinių tekstas. Yra kalbos klaidų.
		2	Neišsakytas požiūris į teiginį, pateikti tinkami abiejų tekstų pavyzdžiai. / Išsakytas požiūris į teiginį, tinkamai pasiremta tik vienu tekstu arba abiem tekstais, tačiau ne visai tinkamai.
		1	Tik išsakytas požiūris į teiginį. / Pateiktas tinkamas vieno teksto pavyzdys.
		0	Atsakyta neteisingai / neatsakyta.

KALBOS PAŽINIMAS IR VARTOJIMAS
(Taškai dalijami iš dviejų. Maksimalus taškų skaičius – 16)

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Vertinimas																																																						
9.	<p>Užsimetame chalatus ir išeiname į juodą kiemą stebėti žvaigždžių, kurios vasaros naktį nutaškiusios visą skliautą lyg smulkūs pieno lašeliai. Senoji MOKSLO IR VISATOS enciklopedija liko atversta ant Simono lovos; morališkai ir moksliai pasenusi, bet vis tiek labai įdomi. Ar su ja, ar be jos, mes nerandame danguje nei Slibino, nei Heraklio, nei Berenikės garbanų. Tik tuos vienus Grįžulo Ratus: didžiuosius ar mažuosius – kas juos supaisys? Stovime užvertę galvas gal penkiolika minučių, prasižioję, kaip tie kregždžiai, visą dieną cypsėję pro lizdo kraštą pakraigėje. Man greitai pabosta taip spoksoji; panašiai jaučiuosi priešais jūrą – nesuprantu, kaip turėčiau prie jos būti, kur žiūrėti, ką pamatyti. Man jos tiesiog per daug. Simonas prikanda lūpą, turbūt, kad žvaigždė neįkristų į burną. – O ji gali nukristi į mūsų kiemą? – klausia mašliai, baugščiai. Stovim su vaikais po žvaigždėtu dangum, o per kiemą papsėdamas skuodžia dygliuotas ežiukas.</p>	10	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.																																																						
10.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Žodis</th> <th style="text-align: center;">Kalbos dalis / Veiksmažodžio forma</th> <th style="text-align: center;">Giminė</th> <th style="text-align: center;">Skaičius</th> <th style="text-align: center;">Linksnis</th> <th style="text-align: center;">Laikas</th> <th style="text-align: center;">Asmuo</th> <th style="text-align: center;">Laipsnis</th> <th style="text-align: center;">Sangr. f.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">prisiminsiu</td> <td style="text-align: center;">Veiksmažodis</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">Vns.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">Būs.</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">+</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">dėdama</td> <td style="text-align: center;">Pusdalyvis</td> <td style="text-align: center;">Mot.</td> <td style="text-align: center;">Vns.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">dvi</td> <td style="text-align: center;">Skaitvardis</td> <td style="text-align: center;">Mot.</td> <td style="text-align: center;">Dgs.</td> <td style="text-align: center;">Gal.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">artimesnis</td> <td style="text-align: center;">Būdvardis</td> <td style="text-align: center;">Vyr.</td> <td style="text-align: center;">Vns.</td> <td style="text-align: center;">Vard.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">Aukštesn.</td> <td style="text-align: center;">–</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">kitą</td> <td style="text-align: center;">Įvardis</td> <td style="text-align: center;">Mot.</td> <td style="text-align: center;">Vns.</td> <td style="text-align: center;">Gal.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> </tr> </tbody> </table>	Žodis	Kalbos dalis / Veiksmažodžio forma	Giminė	Skaičius	Linksnis	Laikas	Asmuo	Laipsnis	Sangr. f.	prisiminsiu	Veiksmažodis	–	Vns.	–	Būs.	1	–	+	dėdama	Pusdalyvis	Mot.	Vns.	–	–	–	–	–	dvi	Skaitvardis	Mot.	Dgs.	Gal.	–	–	–	–	artimesnis	Būdvardis	Vyr.	Vns.	Vard.	–	–	Aukštesn.	–	kitą	Įvardis	Mot.	Vns.	Gal.	–	–	–	–	5	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.
Žodis	Kalbos dalis / Veiksmažodžio forma	Giminė	Skaičius	Linksnis	Laikas	Asmuo	Laipsnis	Sangr. f.																																																	
prisiminsiu	Veiksmažodis	–	Vns.	–	Būs.	1	–	+																																																	
dėdama	Pusdalyvis	Mot.	Vns.	–	–	–	–	–																																																	
dvi	Skaitvardis	Mot.	Dgs.	Gal.	–	–	–	–																																																	
artimesnis	Būdvardis	Vyr.	Vns.	Vard.	–	–	Aukštesn.	–																																																	
kitą	Įvardis	Mot.	Vns.	Gal.	–	–	–	–																																																	
11.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Būtent išmanieji telefonai palaiapsniui tampa pagrindine dirbtinio proto platforma. 2. Taigi, važiuodamas autostrada, žmogus išmaniuoju telefonu gali įjungti ar išjungti savo pievelės laistymą. 3. Iš tų, kurie mėgaujasi žaidimais išmaniuosiuose įrenginiuose, daugiau kaip pusė tai daro kartą per dieną. 4. Miške vadovaujantis stulpų numeracija taip pat lengviau ieškoti artimiausio kelio. 	8	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.																																																						

	<p>5. Tad užuot bėgę nuo nepatogių emocijų, mokykimės priimti jas tokias, kokios yra.</p> <p>6. Tvarkydamosi buityje galite klausytis tinklalaidžių ir garso knygų.</p> <p>7. Po trijų okupacijos bangų Lietuvos visuomenė buvo patyrusi šoką, visas viešas ir privatus gyvenimas persmelktas baimės.</p> <p>8. Keleto kultūrų sankirta atsiduria ir šios trilogijos dėmesio centre.</p>		
12.	<p>Į susižavėjimo reiškinių skeptiškai žiūri tie, kurie nežino, kas vyksta žmogaus viduje, kai jis kuo nors žavisi, juk, turėdamas idealą, aš į pasaulį žiūriu gerokai plačiau, negu būdamas užsisklendęs. Pasak mokslininkės, nėra tiksliai aišku, kas yra lyderystė – viskas priklauso nuo to, ar į centrą iškeliamo patį žmogų ir jo savybes, ar tai, ką žmogus daro, kaip veikia komandoje. Populistus lengva atpažinti, nes kalbėdami auditorijai jie vartoja trumpus, paprastus šūkius, neretai elgiasi šiurkščiai, kad atrodytų kuo panašesni į paprastus žmones ir apsimestų, jog laimi jų balsas.</p>	3	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.
13.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sudėtinio bejungtukio sakinio dėmenys 2. Šalutinis būdo aplinkybės sakiny 3. Išplėstinis pažyminy po pažymimojo žodžio 4. Sudėtinio sujungiamojo sakinio dėmenys 5. Sudėtinio bejungtukio sakinio dėmenys 6. Pažyminy prieš įvardžiu išreikštą pažymimąjį žodį 	6	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.

TEKSTO KŪRIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 32)

TEKSTO TURINIO VERTINIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 13)

Aspektas	Aprašai	Taškai
Temos suvokimas ir plėtojimas	Tema suvokta, plėtojama puikiai, pasirinkti aspektai išryškina jos aktualumą.	5
	Tema suvokta, plėtojama tinkamai, jos esmei atskleisti pasirinkti tinkami aspektai.	4
	Tema iš esmės suvokta, aspektai pasirinkti tinkamai, jie analizuojami, tačiau ne visur pavyksta išvengti paviršutiniškumo. / Vienas tinkamai išanalizuotas aspektas.	3
	Tema suvokta paviršutiniškai, pasirinkti temos aspektai ne visi išplėtoti arba prieštarauja vienas kitam.	2
	Tema suvokta iš dalies, pasirinkti aspektai nepadedą atskleisti temos / negebama išskirti aspektų.	1
	Tema nesuvokta / rašoma apie dalykus, nesusijusius su tema.	0
Teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas ir vertė	Visi teiginiai puikiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Argumentai parinkti taikliai; jų parinkimas rodo mokinio brandą, išprusimą, konteksto išmanymą.	5
	Visi teiginiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Argumentų pakanka. Jie svarūs, įtikinami.	4
	Visi teiginiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Didžioji dalis argumentų yra tinkami, bet kartais nepavyksta išvengti jų atsitiktinumų.	3
	Argumentai formalūs, paviršutiniški / ne visi teiginiai pagrįsti.	2
	Bandoma argumentuoti.	1
	Neargumentuojama / tuščiažodžiaujama.	0
Mokinio individualybės atsiskleidimas	Rašinyje ryškiai atsiskleidžia mokinio mąstymo ir raiškos individualumas; idėjos perteikiamos kūrybiškai, originaliai komponuojant tekstą.	3
	Rašinyje atsiskleidžia mokinio mąstymo / raiškos individualumas.	2
	Rašinyje yra individualaus mokinio mąstymo apraiškų.	1
	Rašinyje neatsiskleidžia individualus mokinio mąstymas.	0
	Bendra taškų suma	13

TEKSTO STRUKTŪROS IR KALBINĖS RAIŠKOS VERTINIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 7)

Aspektas	Aprašai	Taškai
Teksto struktūra ir nuoseklumas	Struktūra tinkama pasirinktam žanrui, tekstas nuoseklus.	2
	Bandoma paisyti struktūros reikalavimų, tekstas nuoseklus. / Struktūra tinkama, tačiau yra nuoseklumo trūkumų.	1
	Nepaisoma struktūros ir nuoseklumo reikalavimų.	0
Stiliaus, žodyno ir sintaksinių formų tinkamumas	Rašydamas mokinys atskleidžia savo iškalbą ir erudiciją. Atskleidžiamas gebėjimas pasinaudoti visais reikalingais kalbos klodais. Kalba aiški, sklandi. Žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi. Vienas kitas neesminis trūkumas.	5
	Kalba aiški, sklandi. Žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi. Gali pasitaikyti tikslumo trūkumų.	4
	Kalba iš esmės aiški, sklandi. Žodynas nepakankamai turtingas; sakinių sandara mažai įvairuoja. Pasitaiko tikslumo trūkumų.	3
	Pasitaiko aiškumo, sklandumo, sakinių struktūros trūkumų. Žodynas ribotas. Sakinių sandara neįvairi. Daug tikslumo trūkumų.	2
	Yra daug aiškumo trūkumų; neįvairios sakinių ribos / sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	1
	Kalba neaiški, nerišli; sunku suprasti turinį. Sakiniai neaiškios struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.	0
	Iš viso	7

RAŠTINGUMO (GRAMATIKOS, ŽODYNO, RAŠYBOS, SKYRYBOS) VERTINIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 12)

Klaidų skaičius	Taškai
0	12
1	11
2	10
3–4	9
5–6	8
7–8	7
9–10	6
11–12	5
13–14	4
15–16	3
17–18	2
19–20	1
21 ir daugiau	0

Pastabos:

1. Gramatikos ir žodyno klaidomis laikytini atvejai, nurodyti 5–10 klasių vadovėliuose, „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ ir „Kalbos klaidų sąrašė“.
2. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus klaidos nedubliuojamos ir laikomos atskiromis klaidomis, išskyrus atvejus, kai ta pati rašybos klaida pasikartoja bendrašakniuose žodžiuose kelis kartus, pvz., gryžti, sugryžimas, tokios klaidos laikomos viena klaida.
3. Viena skyrybos klaida laikoma tik to paties įterpinio neskyrimas ir ta pati citatos skyrybos klaida. Kiti skyrybos atvejai nedubliuojami.
4. Sintaksinės konstrukcijos neišskyrimas arba skyrimas iš vienos pusės laikomas viena klaida.
5. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus klaidos skaičiuojamos tik 200 žodžių apimties teksto dalyje. Turinys ir teksto struktūra vertinami iki galo.
6. Jeigu mokinys parašė mažiau nei 200 žodžių, proporcingai mažinama taškų atsižvelgiant į teksto žodžių skaičių:

Teksto žodžių skaičius	Atimama taškų
196–177	1
176–157	2
156–137	3
136–117	4
116–100	5

Taškai atimami iš pasirinkto kriterijaus ar kelių pasirinktų kriterijų. Pastabose įrašoma, kurio kriterijaus / kurių kriterijų taškų sumažinta dėl trūkstamo žodžių skaičiaus.

Jei mokinys parašė trumpesnę nei 100 žodžių tekstą, vertinamas tik turinys, už kitus kriterijus rašoma 0 taškų.

7. Viename sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliaus klaida.

8. Ta pati fakto klaida laikoma 1 klaida. Fakto klaidos svarbios vertinant argumentų tinkamumą.
